

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de către Anatolie Jenesco, reprezentat de avocatul XXX,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Sergiu Visan împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Anser Construct” în proces de insolabilitate și Anatolie Jenesco cu privire la încasarea sumei, a clauzei penale, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 17 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2r-335/24
NR. PIGD 2-20058550-01-2r-02082024)*

Restituirea cererii de apel. Apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea de nu dat curs a cererii de apel emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din CPC.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. M. Alexei,
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Panov, R. Pulbere, D. Dulghieru,

23 octombrie 2024

Examinând în lipsa părților recursul depus de Anatolie Jenesco, reprezentat de avocatul XXX,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Mariana Ursachi,

Oxana Parfeni, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 01 iunie 2020, Sergiu Visan, reprezentat de avocatul Ion Matusenco, a depus cerere de chemare în judecată, concretizată prin cererea din 31 ianuarie 2022, împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Anser Construct” în proces de insolvență (în continuare SRL „Anser Construct”) în proces de insolvență și Anatolie Jenesco cu privire la încasarea sumei, a clauzei penale și compensarea cheltuielilor de judecată (vol. I, f.d. 106-110, 113-114).

2. Prin hotărârea din 04 august 2023 a Judecătorei Chișinău (sediul Centru), s-a admis parțial acțiunea și s-a încasat de la Anatol Jenesco în beneficiul lui Sergiu Visan suma de 2 568 964 de lei, cheltuielile de judecată suportate sub forma taxei de stat în cuantum de 25 000 de lei și cheltuielile pentru eliberarea extrasului din Registrul de stat al populației în sumă de 180 de lei. În rest, pretențiile s-au respins ca fiind neîntemeiate (vol. II, f.d. 1, 9-16).

3. La 10 august 2023, Anatolie Jenesco, reprezentat de avocatul XXX, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 04 august 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (vol. II, f.d. 4, 5).

4. Prin încheierea din 22 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de avocatul XXX în interesele lui Anatolie Jenesco și s-a comunicat apelantului Anatolie Jenesco și reprezentantului acestuia, avocatului XXX, despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate pe suport de hârtie, cu atâtea copii câți participanți la proces sunt, plus câte o copie pentru instanța de apel și a originalului dovezii de plată a taxei de stat în cuantum de 18 750 de lei, acordându-le pentru aceasta un termen de 7 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. Totodată, s-a explicat părții apelante că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită (vol. II, f.d. 21-24).

5. Conform înștiințării întocmite de către Curtea de Apel Chișinău și a adevărului Oficiului poștal Chișinău-71, copia încheierii din 22 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru notificare apelantului Anatolie Jenesco la adresa indicată în cererea de apel, însă aceasta a fost restituită la adresa Curții de Apel Chișinău cu mențiunea pe cotorul plicului „nereclamat” (vol. II, f.d. 25, 29-30).

6. Conform avizului de recepție a trimiterii poștale DS8011755687AS, copia încheierii din 22 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată reprezentantului apelantului Anatolie Jenesco, avocatului XXX, la 29 mai 2024 (vol. II, f.d. 28).

7. Prin încheierea din 17 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Anatolie Jenesco, reprezentat de avocatul XXX, împotriva hotărârii din 04 august 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței expuse în încheierea din 22 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 38-40).

8. La 22 iulie 2024, Anatolie Jenesco, reprezentat de avocatul XXX, a declarat recurs împotriva încheierii din 17 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate și restituirea cauzei spre rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată (vol. II, f.d. 44-46).

9. În susținerea recursului, reprezentantul recurentului, avocatul XXX a invocat că a fost în imposibilitate să înlăture neajunsurile indicate în încheierea din 22 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău în interiorul termenului de 7 zile acordat, de la 29 mai până la 05 iunie 2024, precum și să-i comunice lui Anatol Jenesco despre necesitatea înlăturării acestora, pe motiv că la 31 mai 2024, ora 12:06, a fost reținut de Centrul Național Anticorupție, iar prin încheierea din 01 iulie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, în privința lui a fost eliberat mandat judecătoresc privind aplicarea măsurii preventive sub formă de „arest la domiciliu”.

10. În contextul dat, avocatul XXX a considerat că recurentul Anatolie Jenesco este pe deplin îndreptățit de a solicita casarea încheierii din 17 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău și remiterea cauzei în aceeași instanța, la faza primirii cererii de apel.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

11. Art. 425 din Codul de procedură civilă prevede următoarele:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

12. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă stipulează că:

„Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

13. Art. 427 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.”

14. Art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că:

(1) Cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.”

15. Art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că:

„Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.”

16. Art. 369 alin. (1) lit. a) și lit. (2) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Încheierea judecătorească de restituire a cererii de apel poate fi atacată cu recurs.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

17. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc de dispoziție f/n, copia încheierii motivate din 17 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată spre comunicare participanților la proces la 25 iunie 2024 (vol. II, f.d. 41), însă, din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul când încheierea instanței de apel a fost comunicată efectiv recurenteii și reprezentantului acesteia. Astfel, se consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

18. Examinând materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa integral încheierea din 17 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău și a restitui cauza spre rejudecare, din considerentele ce succed.

19. Or, în condițiile speței, sancțiunea procedurală ce a intervenit prin încheierea din 17 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, de restituire a cererii de apel depuse de Anatolie Jenesco, reprezentat de avocatul XXX, împotriva hotărârii din 04 august 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a survenit din motiv că apelantul și reprezentantul acestuia nu au îndeplinit în termen indicațiile instanței expuse în încheierea din 22 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 38-40).

20. La capitolul dat, Completul de judecată a Curții Supreme de Justiție observă că termenul de 7 zile, acordat lui Anatolie Jenesco și reprezentantului acestuia, avocatului XXX, pentru înlăturarea neajunsurilor la depunerea cererii de apel, a început să curgă din data de 30 mai 2024, ziua imediat următoare datei comunicării încheierii din 22 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, iar ultima zi fiind data 05 iunie 2024, ora 24:00 (vol. II, f.d. 28).

21. La fel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, la depunerea cererii de recurs din 22 iulie 2024, avocatul XXX a anexat mandatul judecătoresc din 01 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana (vol. II, f.d. 47-48), prin care în privința avocatului XXX a fost aplicată măsura preventivă „arestul la domiciliu” pe un termen de 30 de zile, începând cu 31 mai 2024, ora 12:06 până la 30 iunie 2024, ora 12:06, totodată fiindu-i stabilite următoarele restricții și obligații: *interzicerea de a ieși din domiciliul situat în *****; interzicerea convorbirilor telefonice, recepționării și expedierii trimiterilor poștale și utilizării altor mijloace tehnice de comunicare, legate de procesul penal în examinare; interzicerea comunicării directe sau indirecte cu personale implicate în proces, inclusiv prin intermediul altor persoane și primirea lor în locuința sa; obligația de a răspunde la semnalele de control sau de a emite semnale telefonice de control, de a se prezenta personal la organul de urmărire penală sau la instanța de judecată la timpul fixat.*

22. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată, în speță, existența unor circumstanțe speciale în care s-a aflat avocatul și care au făcut imposibilă înlăturarea neajunsurilor din motive ce nu sunt imputabile apelantului Anatolie Jenesco și reprezentantului acestuia, avocatului XXX. Or, situația reținerii și plasării în arest la domiciliu a avocatului XXX reprezintă o circumstanță excepțională, care nu poate fi considerată o neglijență sau o lipsă de diligență profesională a acestuia, ci urmează a fi calificată ca o împrejurare imprevizibilă și insurmontabilă, care a împiedicat îndeplinirea obligațiilor procesuale în termenul prevăzut de lege

23. Reținerea și măsurile preventive dispuse împotriva avocatului l-au împiedicat în mod obiectiv să acționeze în conformitate cu obligațiile sale procedurale impuse de către legislația procedurală civilă și instanța de apel în termenul acordat. Iar, lipsa de comunicare cu clientul, și anume cu apelantul Anatolie Jenesco, din cauza restricțiilor impuse avocatului XXX prin mandatul de arestare preventivă la domiciliu, acesta nu a avut posibilitatea să-și informeze clientul în timp util cu privire la necesitatea înlăturării neajunsurilor procedurale, conform încheierii din 22 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău. Aceasta a dus la imposibilitatea apelantului de a îndeplini în mod corect și complet obligațiile impuse de instanță. Or, în perioada de valabilitate a mandatului judecătoresc din 01 iunie 2024 și aflării în arest la domiciliu a avocatului XXX, ultimul a avut restricția de a părăsi domiciliul și de a comunica *inter alia* cu clientul.

24. În opinia instanței de recurs, soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel pentru motive ce țin de situația juridică a avocatului nu poate avea drept consecință privarea apelantului Anatolie Jenesco de accesul efectiv la justiție.

25. Astfel, în spiritul principiilor unui proces echitabil și respectării dreptului la apărare, este necesară acordarea unei oportunități rezonabile apelantului Anatolie Jenesco și reprezentantului său, avocatului XXX, pentru a-și îndeplini obligațiile, or,

refuzul de a acorda o astfel de oportunitate ar putea afecta dreptul la apărare al apelantului și ar contraveni principiilor de bază ale justiției, garantate atât de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cât și de Constituția Republicii Moldova și Codul de procedură civilă.

26. Prin urmare, întru acordarea posibilității părților de a-și valorifica pe deplin drepturile procesuale și întru asigurarea unui proces echitabil, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Anatolie Jenesco, reprezentat de avocatul XXX, de a casa integral încheierea din 17 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza în instanța de apel, spre rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

27. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de către Anatolie Jenesco, reprezentat de avocatul XXX.

Casează integral încheierea din 17 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău și restituie cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Sergiu Visan împotriva SRL „Anser Construct” în proces de insolvență și Anatolie Jenesco cu privire la încasarea sumei, a clauzei penale, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, Curții de Apel Chișinău spre rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni